

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

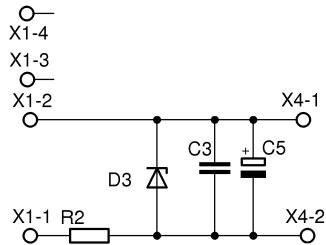
**Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků
středních škol
CZ.1.07/1.5.00/34.0452**

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0452
Číslo materiálu	OV_2_15_Stabilizátor se stabilizační diodou
Název školy	Střední odborné učiliště elektrotechnické Vejpnická 56 Plzeň
Autor	Ondřej Weisz
Tematický celek	Elektronická zapojení se základními součástkami
Ročník	2. ročník SOU
Datum tvorby	27. 4. 2013
Anotace	<i>Podklady pro výrobu – stabilizátor se stabilizační diodou</i>
Metodický pokyn	<i>Výuka oboru elektrikář, elektromechanik pro stroje a zařízení</i>
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

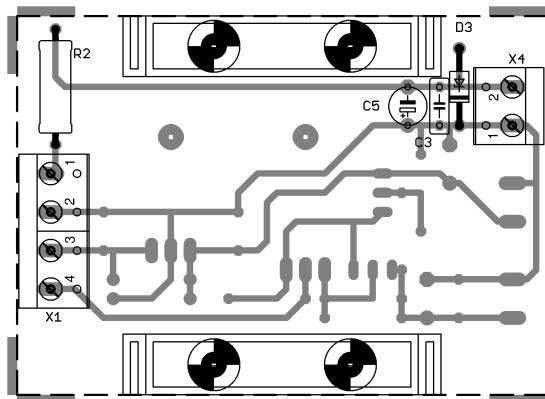
Stabilizátor se stabilizační diodou

Zadání

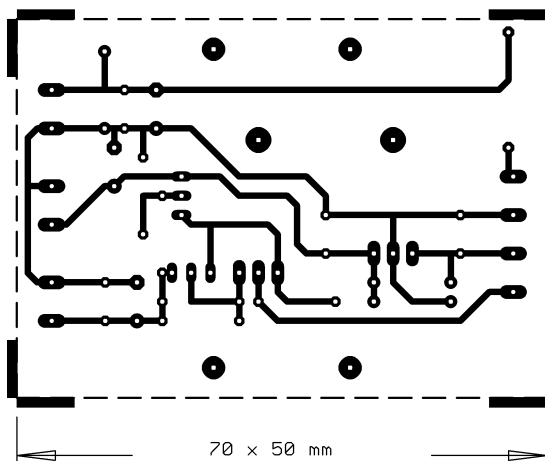
Zhotovte výrobek dle výkresu a technologického postupu. Změřte parametry dle kontrolního listu.

Obr. 1 – Schéma zapojení

Obr. 2 – Výkres osazení

Obr. 3 – Výkres spoje

Tab. 1 – Kusovník

Pozice	Označení dodavatele	Popis	Poznámka
D3		Dioda stabilizační; 6,2 V; 1,3 W	
C3		Kondenzátor keramický, 0,1 μ F	
R2		Rezistor, vel. 0207	
X1		Svorkovnice do DPS, ARK300/2	2 ks
X4		Svorkovnice do DPS, ARK300/2	
		Deska spoje AU1839	
		Držák spoje WAGO209-118	2 ks

Tab. 3 – Zkušební protokol

Měřená veličina	Hodnota	Jednotka
Výstupní napětí naprázdno		V
Výstupní napětí při zatížení proudem 10 mA		V
Zvlnění výstupního napětí při zatížení proudem 10 mA		%

Pozn: Stabilizátor připojen k desce usměrňovačů a filtrů. Usměrňovače napájejte z transformátoru 12 V, 24 VA. Propojte dle označení svorkovnic u obou modulů.

Tab. 4 – zapojení svorkovnic

Svorka	Popis	Svorka usměrňovače
X1.4	+ 2U	X2.1
X1.3	+ U	X2.2
X1.2	GND	X2.3
X1.1	- U	X2.4
X4.1	GND	--
X4.2	- OUT	--

Technologický postup

- Vyvrtejte DPS
- Překontrolujte DPS
- Osad'te

- Překontrolujte a vyplňte měřicí protokol

Bezpečnost práce

Při pájení dodržujte příslušné bezpečnostní předpisy. Pozor na horké povrchy pájedel a pájených předmětů. Pozor na odstříknutí roztavené pájky např. napruženým vývodem součástky. Slitiny olova jsou jedovaté – nejíst, nepít. Výpary tavidel mohou vyvolávat alergie – větrat a používat tavidla s rozmyslem. Při zkracování vývodů součástek pozor na břity kleští a pozor na odletující zbytky vodičů.

Při měření dodržujte příslušné bezpečnostní předpisy a pořádek na pracovišti. Zařízení napájejte z bezpečného zdroje.

Popis

Zdroj se stabilizační diodou používáme pro stabilizaci výstupního napětí v záporné napájecí větvi. Vstupní napětí přivedené na svorkovnici X1 prochází přes rezistor R2, sloužící k omezení proudu na zátěž a diodu D3. Dioda D3 pracuje v závěrném směru a její vnitřní odpor vytváří s rezistorem R2 napěťový dělič. Vzhledem k dynamické závislosti tohoto vnitřního odporu působí dioda proti změnám napětí způsobených změnou napájecího napětí nebo změnou odběru proudu zátěží připojené na svorkovnici X4. Kondenzátory připojené k diodě potlačují vlastní šum diody a zlepšují dynamickou odezvu stabilizátoru na rychlé změny proudu odebíraného zátěží.

Nářadí

- Stranové štípací kleště – používáme pro zkracování vývodů a dělení vodičů.
- Ploché kleště – používáme k tvarování vývodů součástek
- Kabelový nůž – používáme k odizolování jader vodičů
- Pájedlo (pájecí stanice) – slouží k pájení měkkou pájkou. Nemělo by se používat k jiným účelům. Pájecí hrot lze čistit pouze pomocí houbičky. Hrot nesmíte čistit kovovými předměty (nůž, pilník), jinak se naruší ochranné vrstvy a hrot se při dalším pájení zničí.
- Multimetr – používáme k měření a kontrole součástek

Test

1. Stabilizátor napětí slouží k:
  - a) stabilizaci výstupního napětí
  - b) ochraně zátěže proti nadproudu
  - c) zatížení usměrňovače s filtrem
2. Stabilizační dioda využívá:
  - a) dynamického odporu PN přechodu v propustném směru
  - b) vratného průrazu v závěrném směru
  - c) závislosti proudu diodou na teplotě
3. Stabilizační dioda se obvykle zapojí:
  - a) sériově se zátěží
  - b) na výstupní svorky usměrňovače
  - c) paralelně se zátěží
4. Kondenzátor, který se zapojí paralelně ke stabilizační diodě:
  - a) snižuje výstupní šum stabilizátoru
  - b) zvětší zvlnění výstupního napětí
  - c) zlepší odezvu stabilizátoru na změny teploty
5. Paralelní stabilizátor:
  - a) je jednoduchý, ale má malou účinnost
  - b) je jednoduchý a má velkou účinnost
  - c) je složitý, ale má velkou účinnost

Pokyny pro vyučujícího

Materiál a nářadí rozpočítáno na jednoho žáka

Název	Množství	Poznámka
Dioda BZX83V006,2	2 ks	
Kondenzátor keramický 100 nF	1 ks	
Kondenzátor elektrolytický radiální 10 μ F; 50 V	1 ks	
Rezistor, vel. 0207; 390 Ω	1 ks	
Svorkovnice do DPS, ARK300/2	3 ks	
Držák	2 ks	
Deska spoje AU1839	1 ks	
Deska usměřovače sestavená	1 ks	
Nůž kabelový	1 ks	
Kleště stranové štípací	1 ks	
Kleště ploché	1 ks	
Kleště kulaté	1 ks	
Multimetr a měřicí šňůry	1 ks	
Osciloskop	1 ks	
Generátor 1 kHz	1 ks	
Zdroj 12 V AC, 2 A	1 ks	
Pájedlo (pájecí stanice)	1 ks	
Pájka	0,02 kg	
Tavidlo	0,005 kg	

Při kontrole se zaměříme na:

1. Osazení součástek
2. Pájení

3. Měření hodnot

Klíč správných odpovědí: 1 – a); 2 – b); 3 – c); 4 – a); 5 – a)

Postupné osazení:

Šablona OV_2_16_Stabilizátor s pevným stabilizátorem

Šablona OV_2_17_Vlečený stabilizátor

Pro měření je třeba modul usměrňovače:

Šablona OV_2_12_Usměrňovač

Šablona OV_2_13_Kladný zdvojovač

Šablona OV_2_14_Záporný zdvojovač